SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

V. No. 196. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 14, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЖОВТНЯ 1988 Ч. 196. РІК XCV.

20,000 УКРАЇНЦІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У СВЯТКУВАННЯХ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ У ВАШІНҐТОНІ

МАНІФЕСТАЦІЯ, ПОХІД, ТРИ КОНЦЕРТИ І МОЛЕБЕНЬ ПРОЙШЛИ З УСПІХОМ

Вашінґтон (О.К. і З.С.). — Довго приготовлялася українська громада Вашінґтону, а радше її Організаційна комісія, а з нею цілий Крайовий Комітет відзначування 1000-річчя Християнства до завершення цих річних святкувань, що були заплановані на дні 7-го, 8-го і 9-го жовтня 1988 року тут у столиці ЗСА.

Десятки різних перепон і організаційних проблем прийшлося розв'язувати в останній хвилині, включно із зміною місця зібрання на маніфестаційний день, суботу, 8-го жовтня, і зміни наміченої на цей день програми.

Маніфестація

Вкінці прийшов цей ключевий день у крайових святкуваннях і до столиці країни з'їхалися українці з усіх усюдів. Вже довго перед початком програми в суботу затримувалися автобуси на призначеному місці при Констітушен авеню і з них висипувалися сотки українських громадян різного віку, від наймолодших членів молодечих організацій до найстарших сивоволосих. Хвиля людей плила через велику мураву біля обеліска Вашінґтона аж до місця, де поставлені були трибуни та високі голосники.

Ясне сонце привітало сотні українців, а синява неба з осінньою золотою дерев немов була призначена якоюсь невидною рукою саме як тло для українських святкувань.

Перед трибуною вишикувалися усі три молодечі організації в однострої із своїми прапорами, побіч них оркестра „Батурин" з Торонто під батутою Олександра Брездення, представники ветеранів, а в другому ряді поодинокі громади із своїми транспарантами і написами.

На трибуні засіли: Митрополит УПЦ і УАПЦ Блаженніший Мстислав, Кардинал і Патріярх УКЦ Мирослав Іван Любачівський, Митрополит УКЦ Стефан Сулик, Владика УПЦ Всеволод, який репрезентував Вселенського Патріярха Дімитріоса, Владика УПЦ Константин, голова Крайового Комітету 1000-річчя Християнства д-р Юрій Старосольський, президент СКВУ Петро Саварин, головний предсідник УНС д-р Іван Флис, голова Ділового Крайового Комітету д-р Юрій Солтис, а побіч них американські гості в особах Едварда Дервінського, заступника державного секретаря і представника Президента, і конгресмена з Огайо Роберта МекЕвена.

Програмою вели д-р Богдан Футей, голова Організаційної комісії вашінґтонських святкувань, Надія Комарницька, МекКоннел, голова зовнішніх зв'язків і Андрій Шевченко, голова ОДУМ.

Після відспівання американського і українського гимнів співачкою Галиною Андреадіс при супроводі оркестри та усіх присутніх — маніфестацію відкрив д-р Б. Футей, вітаючи поіменно усіх почесних гостей. Він теж виголосив в англійській мові слово, в якому підкреслив політику Кремля, що не признає 1000-річчя Християнства в Україні, не допускає до свобідного виконування релігійних практик Українських Церков і ці Церкви сьогодні, як колись на початку християнства мусять бути у катакомбах. Тому вільні українці в Америці мусять промовляти в імені 50 мільйонів своїх братів і сестер в Україні і тому маніфестація того дня звернена на те, щоб передати сьогоднішнім представникам СССР М. Горбачову наше домагання — звільнити Церкви в Україні.

Початок походу з хрестом і афішою 1000-ліття.

(Фота: ред. Р. Гадзевич, М. Коломиєць і Х.В.Ф.)

Молодь з чудотворними іконами з різних земель України.

Блаженніший Митрополит Мстислав виголосив молитовне слово, в якому згадав 1000 років важкого шляху українського народу скропленого кров'ю мучеників і праведних, яка була даною Богом пробою, щоб зміцнити віру священиків і народу. Але він вірить у Великдень для України і радісні дзвони для нашої нескореної Церкви. На кінці Владика поблагословив зібраних хрестом із 1240 року, який продістався до нього дивним збігом обставин.

В дальшій програмі Н. Комарницька-МекКоннел представила приятеля українців Е. Дервінського, який прочитав привітання від президента Рональда Реґена з дня 6-го жовтня ц.р. У ньому Р. Реґен, нав'язуючи до святкувань 1000-річчя Християнства в Україні пригадує заборону релігійної свободи совєтським урядом і постійну оборону свободи релігійних переконань і людських прав, яка існує в ЗСА. Він згадав також зміст Гельсінкських угод і закінчив листа вірою, що святкування 1000-річчя Християнства дає надію що й в майбутньому будуть тріюмфувати духові цінності над матеріялізмом і тиранією.

Від себе Е. Дервінський побажав, щоб українці дальше затримали свою глибоку віру в Бога і свій запал, а це напевно принесе їм перемогу.

Дальшим промовцем, якого також представила Н. Комарницька-МекКоннел, як постійного прихильника боротьби поневолених націй, був конгресмен Р. МекЕвен. Він підкреслив, що на його думку комунізм не може перемогти, бо тільки там де є Бог, є свобода. Він також зазначив, що саме Америка є таким „чемпіоном свободи" і що ще ніколи не було такого конксвентного борця за цю свободу в Білому Домі, як саме тепер.

Н. Комарницька-МекКоннел заявила у дальшому, що з приводу українських святкувань у Вашінґтоні наспіло ряд привітів (25 від американських сенаторів і 36 від конгресменів), як також від представників поневолених народів. Вона однак поіменно вимінила лише привіт від члена Конгресу Гелен Бентлі з Меріленду і від кандидата на президента Майкла Дукакіса. При тому з притиском заявила: що другий кандидат на президента, теперішній заступник президента Джордж Буш, який був запрошений, як головний промовець, не лише не прийшов на українські святкування, але також не прислав привіту і не вияснив чому не міг бути присутнім. На її думку відсутність обох кандидатів на президента ЗСА на українських святкуваннях 1000-річчя Християнства — незадовільне і українська громада повинна дати їм це до пізнання.

А. Шевченко, черговий ведучий програмою, представив д-ра Ю. Солтиса, який виголосив довше слово в українській та англійській мовах, закінчуючи його прочитанням листа до М. Горбачова, що його тому ж дня мали вручити у совєтській амбасаді. У тому листі в імені тисячів українців зібраних у Вашінґтоні є домагання свободи релігії в Україні і відклик до 52 параграфу совєтської конституції, в якій забезпечується совєтським горожанам свободу сумління і право визнавати свою релігію.

Відтак д-р Б. Футей попросив до слова членку Конгресу від Демократичної партії із стейту Огайо, Мері Ровз Овкар, що відчитала частину свого слова, яке висловила у Конгресі і листа кандидата на президента М. Дукакіса із побажанням для українців, зібраних у Вашінґтоні.

Маніфестацію біля обеліска Вашінґтона закінчив молитвою в англійській та українській мовах Кардинал

(Продовження на ст. 3)

Філія УКУ присвячує курс Тисячоліттю

Філядельфія. — Філія УКУ у Філядельфії, у співпраці із Осередком Праці НТШ, зорганізувала в осінньому семестрі цього року, спеціяльний курс присвячений виключно аналізі української релігійности з точки зору тисячолітньої перспективи.

Інавґураційний виклад у курсі, що має заголовок „Українська Церква в свято му 1988 році", виголосить о. протоархимандрит Любомир Гузар у вівторок, 18-го жовтня, в год. 7:30 вечора. У своєму викладі о. проф. Гузар постарається проаналізувати сучасний стан УК-Церкви в Україні на підставі найновіших інформацій.

Наступний виклад у цій серії матиме проф. д-р Іван Головінський, який проаналізує християнство як здорове протиставлення сучасному песимізмові та екзистенціялізмові. Виклад проф. Головінського відбудеться у вівторок, 25-го жовтня.

Дальше у семестрі виступатимуть такі спеціялісти церковної проблематики як: д-р І. Мірчук, В. Стойко, о. М. Процик. Виклади відбуваються щовівторка від год. 7:30 вечора до 9-ої. Після кожного викладу є дискусія і товариська зустріч.

В Гайдельберзькому університеті викладатимуть історію України

Гайдельберг, Західня Німеччина. — В каталозі Карль-Рупрехт університету в Гайдельберзі на зимовий семестр 1988-89 є поданий курс історії України п.н. „Проблеми української державности в XVI і XVII століттях".

Викладати цей курс буде д-р Теодор Мацьків, емеритований професор Стейтового університету в Акроні, Огайо, який вже п'ятий рік викладає історію України як гість-професор.

Померла Т. Богачевська

Ню Йорк. — В середу, 12-го жовтня ц.р., тут несподівано відійшла у вічність довголітня членкиня УНСо юзу, Тетяна з Гірняків Богачевська. Покійна, вдова по громадському діячеві інж. Володимирові Богачевському, народжена у Львові. Св.п. Т. Богачевська продовж довгих літ була активна у багатьох культурно-громадських установах.

Панахида — в п'ятницю, 14-го жовтня, в год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку. Похоронні відправи — в суботу, 15-го жовтня, о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра, а відтак на український православний цвинтар в С. Баунд Бруку, Н.Дж.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран приготовляється до відвідин Совєтського Союзу в наступному місяці, а генеральний секретар ЦК КПСС недавно наименований головою Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Горбачов відвідає Францію у першій половині 1989 року. Про ці взаємні відвідини з метою поліпшити французько-совєтські відносини, повідомив кореспондентів міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе, який прибув до Парижу на триденну візиту. Вміжчасі він вже зустрічався з Міттераном, міністром закордонних справ Роляном Дюма та іншими політиками. Головними справами у переговорах були: збільшення торговельної виміни між СССР і Францією, проблеми на Близькому Сході, в Африці і Центральній Америці. Шеварднадзе підтримав пропозицію Міттерана про скликання міжнародної конференції у справі заборони хемічної зброї.

АҐЕНТСТВО АССОШІЕЙТЕД ПРЕСС, покликаючись на інформації надруковані у газеті „Правда", органі ЦК КПСС, повідомляє, що мешканці автономної области Нагірний Карабах починають вертатися на свої місця праці, після майже однорічних робітничих страйків, демонстрацій, зударів вірменів з азербайджанцями. „Правда" пише, що у наслідок довготривалих страйків і несистематичної праці, продукція в обидвох республіках: Вірменській і Азербайджанській, впала до рівня 1970 року. Пресове агентство ТАСС інформує, що завдяки розумному і спокійному підході місцевих керівників, майже 80 відсотків робітників повернулись до праці і життєвий рівень помалу починає зростати.

ПРЕДСТАВНИК КРАЙОВОГО мусулманського фронту в Афганістані, Асім Насер-Зія заявив, що муджагедіни захопили у понеділок, 10-го жовтня ц.р., четверту з черги провінційну столицю. Столиця провінції Кунар, Асадабад, попала до рук повстанців після короткого, але завзятого бою повстанців з урядовими військовими частинами. Командування урядових військ, довідавшись, що місто Асадабад оточене майже з трьох сторін, скористало з одної відкритої, але сильно обстрілюваної повстанцями дороги і наказало своїм частинам відступати. Західні дипломати в Пакістані кажуть, що ударна сила повстанців значно зміцніла, хоч достава американської зброї через Пакістан радше зменшилась. Муджагедіни здобувають багато зброї від відступаючих совєтських частин і афганської армії, яка панічно боїться перспективи цілковитого виходу совєтських частин з Афганістану. Західні військові спеціялісти хвалять також досвід, який муджагедіни здобули у довголітній війні.

ВНОЧІ З НЕДІЛІ НА ПОНЕДІЛОК, з 9-го на 10-те жовтня ц.р., антикомуністичні повстанці-муджагедіни в Афганістані знову обстріляли з ракет, тяжких гармат і мінометів столицю Кабуль. Під час обстрілу, як інформує кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс Ерлин Фішер, загинуло коло 10 осіб, а кількакадцять було поранені. Згідно з інформацією згаданого кореспондента вибухи ракетних і гарматних стрілен тривали майже цілу ніч. Очевидно, представники комуністичного уряду президента Наджібулли повідомляють тільки про „бандитські напади" муджагедінів, але дуже часто скривають, які об'єкти були прицілом обстрілу.

У ПОЛЬЩІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Варшава. — Тисячі студентів високих шкіл Польщі провели у різних містах країни мітинги на підтримку вимоги про леґалізацію Незалежної спілки студентів (НСС). Вперше подібні мітинги проводилися з дозволу властей.

Студентські збори відбулися майже у 30-ох вищих навчальних закладах. Про це повідомив представник НСС у Ґданську Петро Сосновський.

У Варшавському університеті у вівторок, 11-го жовтня, зібралося приблизно 1,000 студентів. Вони підняли прапори „Солідарности" і Незалежної спілки студентів на воротах університету і почали скандувати назви цих двох організацій, які перебувають під забороною. НСС Польщі була офіційно зареєстрована у лютому 1981 року, однак незабаром після запровадження надзвичайного стану у грудні того ж року вона була заборонена.

Студенти Варшавського університету заявили, що вони мають намір подати у міський уряд заяву з проханням про реєстрацію спілки, і поскаржилися, що офіційно визнаної властями Спілки польських студентів (СПС) всіма способами протидіється леґалізації НСС.

В інтерв'ю з кореспондентом Ассошіейтед Пресс професор Ґжеґож Бялковський ректор Варшавського університету, заявив, що особисто він підтримує ідею леґалізації НСС уже хоч би тому, що після цього йому буде легше провадити переговори зі студентами. „На практиці ми вже маємо незалежну студентську організацію, і вся справа в тому, визнати її чи не визнати. — сказав проф. Бялковський. — Я вважаю, що їй повинні повернути законний статус".

Г. Бялковського підтримав його колега — ректор Ґданського університету Чеслав Яцковський. За словами представників „Солідарности", які були присутні на студентському мітингу у Ґданську, Яцковський заявив, що плюралізм у польському суспільстві цілком очевидний, однак, як він висловився, „плюралізм повинен носити творчий характер".

Під час віча студентів Варшавського університету висувалися вимоги про реформу військової підготови студентів високих навчальних закладів. Тиждень тому невелика група студентів Варшавського університету почала щоденне пікетування казарм, в яких студенти проходять курс „молодого вояка". За словами Маріюша Камінського, одного з організаторів пікетування, тепер перед казармами збираються до 300 студентів.

Повідомляється, що мітинг у Варшавському університеті тривав 45 хвилин і закінчився спокійно. Організатори попросили учасників стриматися від продовження демонстрацій на вулицях за межами території університету.

КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує урочисту конференцію присвячену 100-літтю з дня народження одного з основоположників УВАН у Німеччині Володимира Міяковського. Конференція відбудеться в неділю, 16-го жовтня ц.р., о год. 2-ій по полудні у приміщенні УВАН, 206 Захід 100-та вулиця. У програмі конференції братимуть участь: Ярослав Білінський виступить з вступним словом, Марко Антонович доповідатиме про В.В. Міяковського, як ученого, а Василь Омельченко буде говорити про Володимира Міяковського, як засновника архиву-бібліотеки УВАН, спогад про батька розкаже Оксана Міяковська-Радиш. На конференції буде виставка праць, фотографій і документів.

ДОПОВІДІ ПРО ГОЛОД

Ню Йорк. — Українська Спілка Професійних Учителів і Комітет Культурної Спадщини НДТУТ спонзорує кольоквіюм з д-ром Джеймсом Мейсом, директором Комісії дослідження причин і наслідків Великого голоду в Україні, котрий поділиться своєю працею з Освітньою радою щодо включення навчання про голод в публічних школах стейту Ню Йорк. Доповідатимуть також Леонід Герць і Володимир Літинський. Сходини відбудуться тут в суботу, 29-го жовтня ц.р., в Домі УВФронту.

Про ближчі інформації слід телефонувати: д-р Ігор Єдлицький (718) 939-8454.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ЗСА ОСКАРЖИВ міжнародний банк і його високопоставлених урядовців у конспірації з торгівцями наркотиків, які нагромадили мільйони долярів через спеціяльно для цих цілей зорганізовану сітку, що проходила через ЗСА, Европу і Південну Америку. Обвинувачення представлено Інтернаціональному банкові кредиту і торгівлі та його арендарній фірмі, що мають свій осідок в Люксембургу і понад 70 своїх відділів у інших країнах. Це вперше віддано до суду таку велику фінансову інституцію за нелегальні дії.

У ВАШІНҐТОНІ СЕКРЕТАР Департаменту енергетики Джан С. Геррінгтон повідомив, що він назначив спеціяльну групу експертів, щоби запобігти всім невдачам безпеки, які сталися на нуклеарній станції Савана Рівер. Виступаючи вперше після того, як виявлено недотягнення в найбільшій нуклеарній станції країни, він заявив кореспондентам, що дано експертам термін до кінця грудня ц.р., щоби урухомити реактор, який продукує необхідні нуклеарні речовини для ядерної зброї.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО корпорація Тексас Ейр, власник повітряної лінії Істерн Ейрлайнс, продала її за суму 300 мл. дол. ньюйоркському реальностевому багатієві Дональдові Трампові. Побоюються, що цей продаж знову спричинить затяжні суперечки між Тексас Ейр та профспілкою летунської лінії Істерн Ейрлайнс, які старалися за всяку ціну задержати цю прибуткову частину своєї повітряної лінії.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена є занепокоєний минулотижневими заворушеннями в Юґославії і навіть були моменти коли американські політики побоювалися, що комуністичні провідники втрачають контролю на Балканах. Очевидно, ці турбування Адміністрації президента Реґена є спонукані в першу чергу економічними факторами. Америка дала Юґославії до зрозуміння, що хоча ці заворушення є внутрішніми проблемами, вони підкопують стійкість Юґославії, як торговельного партнера на міжнародному економічному ринку.

КОЛИШНІЙ МІЛІТАРНИЙ аналітик, 49-літній Томас Долс признався, що був шпигуном і передавав заборонені військові відомості дипломатам Південної Африки. Речники Департаменту справедливости заявили, що він також виконував це з ідеологічних переконань, а не за гроші. Натомість речник південно-африканської амбасади Алейн Рісберґ сказала, що три вимінені дипломати, які виконували функції оборонних аташе при амбасаді, давно покинули ЗСА і „це ми трактуємо, як історію".

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ подав до відома, що полагоджено судовий процес дев'ятьох канадців, які оскаржували Сі-Ай-Ей за те, що їх потрактовано, як предмети дослідів. Позовники були пацієнтами психіятра Евана Камерона на МекҐілльському університеті в Монтреалі, який на свої досліди діставав гроші від Сі-Ай-Ей. Процес полагоджено поза судом і дев'ять канадців погодились на розподіл суми 750,000 дол. поміж собою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті й дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Визвольний рух у прибалтицьких країнах

Найменша з трьох прибалтицьких країн — Естонія з півтоadmільйоновим населенням стала в аванґард визвольного руху всіх трьох прибалтицьких країн. 8-го жовтня ц.р. Латвійський Народний Фронт, заснований поруч і поза урядовою компартією, перевів свій конґрес з вимогами до Москви, за які в добі Брежнєва були б виарештували і заслали до ҐУЛаґів усіх тих бунтарів. Латвія нараховує 2,500,000 мешканців, але її найбільшою журбою є таке масове насилання московських урядовців, що автохтони можуть опинитися в меншості. Латвія вимагає припинення цієї колонізації, хоч ще не поставила точки над „і", щоб відкликати з неї всіх отих насправжніх колоністів-русифікаторів. Другим найповажнішим жаданням Латвії — як це вже появилось в Естонії — є повна незалежність від Москви у справах економіки, включно з правом самостійно вести закордонну торгівлю. Те саме стосується культурного відтинка. Як у випадку з Естонією — так і Латвія, насправді репрезентована названим Народним Фронтом, не говорить про відірвання від СССР, але вимагає скасування советсько-німецького договору з 1940 року, заки московські війська окупували всі три Прибалтицькі країни. Нема сумніву, що з тими ніби ще сяк-так льояльними до „єдиної неділимої" постанови прийде вимога повного відокремлення. Литва, яка своїм три і півмільйоновим населенням є найбільшою із трьох прибалтицьких країн, заповіла на найближчий тиждень подібний з'їзд тамошньої позапартійної патріотичної організації.

Найцікавіше в отому прибалтицькому визвольному русі є толерування його — бодай покищо — московською партійною централею. Найцікавіше те, що в отих організаціях естонського і латиського Народного Фронту знаходяться також комуністи і що місцева компартія в Естонії і Латвії солідаризується з отими „бунтарськими" вимогами. В Естонії і в Латвії, напевне також в Литві, комуністи є на першому місці патріотами своєї батьківщини, а на другому місці визнавцями Маркса. Очевидно, ця марксистська маска відпаде, коли Естонія, Латвія і Литва отримали б економічну і культурну самостійність й увійшли б у безпосередній торговельно-культурний контакт з західнім світом, в якому демократія не є тільки фальшивою вивіскою. За повідомленням кореспондента „Ню Йорк Таймсу" з Риґи генеральний секретар компартії Латвії Яніч Ваґріс склав теорію, що „чим сильнішими є економічно складові частини СССР, тим сильнішим є цілий Совєтський Союз". Він промовчав істину, що за повною економічною і культурною свободою мусить прийти і політична свобода — яка загрожує єдності СССР.

Комуністичні лідери у прибалтицьких країнах неподібні до генерального секретаря компартії Української Совєтської Республіки Володимира Щербицького, який на першому місці є марксистом неділимцем і щойно на другому — автохтоном України. І тому Міхаїл Ґорбачов не рухає Щербицького з Політбюра у Компартії СССР, бо він, Щербицький, є русифікатором і не допустить до таких відважних вимог, як їх ставлять комуністи прибалтицьких країн.

А проте, як уже згадувано на цьому місці, визвольний рух у прибалтицьких і мусулманських республіках СССР не можна буде ізолювати від решти 16-ох складових частин СССР. Скорше чи пізніше прийде і в Україні реакція на русифікаторський курс яничара Щербицького і скорше чи пізніше цей свободолюбний рух у різних складових частинах СССР стане камінчиком, який зрушить лявіну, що похоронить імперію, а з нею самого Ґорбачова і таких політруків, як Щербицький.

РОЗГЛЯДАЮЧИ РОЗБІЖНІ ДУМКИ своїх дорадників, президент Роналд Реґен застановляється над тим чи має одобрити формальне обвинувачення проти колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса ще перед президентськими виборами. Департамент справедливости наполягає на тому, щоби обвинувачення зробити негайно, а Державний департамент настоює на тому, щоби дати Маркосові нагоду признатися до частинної вини і тим самим злагіднити евентуальний присуд.

Василь Сокіл

ВСУПЕРЕЧ ВОЛІ НАРОДУ

II.

Не побажав ні Ґромико, ні Ґорбачов прислухатися до представників вірменського народу, які криком кричали про тяжку національну несправедливість, яку терпить довгі роки вірменський народ. Не тільки не хотіли вислухати, а намагалися затулити рота промовцям, коли правда їхня різала їм очі. Брутальні крики, різкі обривання промовців, втручання у ведення зібрання — характерна прикмета сталінського придушення, незгоди з його думкою. Дещо схоже на це ганебне явище можна було помітити і під час цього засідання. Газети, напевне, якнайповніше хотіли поінформувати читачів про тиск М. Ґорбачова на неуґодних промовців, щоб збити їх з тону, деморалізувати, дискредитувати, навіть мало не образити. Однак, жодного з таких промовців не вдалося залякати чи зігнати з трибуни. Скільки не намагався М. Ґорбачов примусити письменника В. Петросяна відмовитися від своїх тверджень і погодитися, що вимоги вірмен безпідставні, — В. Петросян двічі повторив: „Іншого рішення не може бути; — тільки приєднання Нагірного Карабаху до Вірменії. Інший варіянт неможливий".

Виявляється, на превелику біду, можливий інший, цілком протилежний варіянт... Президія, ігноруючи побажання вірмен, натомість, уважно і схвально прийняла всі демагогічні вимоги представників Азербайджанської республіки, які ще на своєму засіданні 17-го червня зухвало заявляли: „Ми нікого не притісняємо і не тримаємо, кордон у нас умовний, хто не бажає у нас жити, хай виїжджає". (Справді, вірмени почали масово тікати з Азербайджану.)

На цьому засіданні голова Президії Верховної Ради Азербайджану С. Б. Татлієв, ні слова не сказавши про кривавий погром у Сумгаїті (до речі, на другий день після телевізійного звернення М. Ґорбачова до обох народів), під час якого було забито тридцять вірмен, — усю провину за напружену ситуацію поклав на керівників Вірменії та на (давно відомий варіянт!) її націоналістичні, екстремістські сили. І закінчив свою бундючну промову: „Ми просимо Президію Верховної Ради у повній мірі забезпечити охорону суверенних прав Азербайджанської ССР, відхилити прохання Вірменської ССР..."

І ще більше: „...хотів би передати членам Президії нашу вимогу, вимогу всього нашого народу вжити необхідні заходи, щоб покласти край безчинствам та іншим протиправним діям в нагірно-Карабахському районі, застосувати всю повноту влади для наведення там ладу".

Тут свого голосу додав і Щербицький:

„Нам пишуть звідусіль, висловлюють критику в нашу адресу (тобто, у Верховну раду України та в Політбюро КПУ?), чому такі вихватки не припиняються?! Люди (цікаво, скільки серед них шахтарів та доярок?) вважають, що таке становище не можна терпіти... Ми не в праві забувати про те, що за кордоном... (Уявляєте, що там робиться!) Думаю, що ми зобов'язані... де треба, вжити силу влади! Не можна дозволяти безкарність!.. Страйкарі повинні ясно уявити, що за зрив планових завдань поставок їм доведеться серйозно відповідати!"

„Навести порядок!" „Застосувати владу!" „Суворо покарати!" „Придушити демонстрації!" „Затулити рота людям!" — такий головний мотив результатів засідання Президії Верховної ради СССР, головою якої був досвідчений провідник такої політики А. Ґромико.

Не тільки словами страшили людей за небезпечну гласність, але й практично почали запроваджувати силові прийоми: вводити військові частини, приводити в стан бойової готовости міліцейські загони, готувати судові процеси. Не випадково в „Известиях" 22-го липня опубліковано список „підбурювачів масових заворушень". Названо 12 прізвищ „політичних авантуристів, націоналістів, кар'єристів і хабарників". Усе це люди інтеліґентні, високоосвічені, серед них співробітники Академії наук Вірменії, працівники науково-дослідних інститутів, викладачі університетів та середніх шкіл, письменник, коментатор республіканського телебачення.

Певне, суд над ними готується, але за сталінським законом вони вже названі злочинцями і навіть як засуджені на „заслужену" кару. Особливим злочином цієї групи, яка іменується керівниками комітету „Карабах", газета називає те, — що вони „в недопустимій формі виступили проти постанови вищого органу влади країни — Верховної Ради СССР".

Вірменський народ не злякався погроз. Кілька днів тривало затишшя. А 30-го липня увечері на вулиці Єревану, столиці Вірменії, знову вийшла могутня демонстрація — майже пів мільйона людей протестувала, як пишуть англомовні газети, — проти „кремлівської постанови щодо етнічного конфлікту між двома народами" і з вимогою „кращого захисту прав вірменського народу".

Демонстрація пройшла організовано і, хоч не була попередньо дозволена, міліція не втрутилася... Недостатньо мобілізована, чи як?

Проблема лишається нерозв'язаною, і це погрожує небезпечними ускладненнями в справі проведення реформ. Небезпека посилюється тим, що вищий орган влади СССР не бажає прислухатися до голосу народу, що підказує, яким шляхом необхідно розв'язати тугий вузол міжнаціональних конфліктів.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Радон — нова загроза для людського здоров'я

В останньому місяці появились в радіо, телевізії та часописах алярмуючі вістки про появу шкідливого для людського здоров'я радіо-активного ґазу, званого радоном. Про появу цього радіоактивного ґазу-радону в повітрі, а зокрема в деяких околицях у землі та особливо в пивницях чи навіть партерових домах повідомили урядові кола чи аґенції, такі, як Служба публічного здоров'я та Аґенція охорони людського довкілля, та й відразу підкреслили, що поява радону не має жадного зв'язку зі засміченням чи занечищенням нашого довкілля різними відпадками американської індустрії чи з енерґією продукованою атомовими реакторами. Це зовсім окрема проблема, проблема самої природи.

Занечищення радоном у якомусь відносно малому чи більшому, а в декуди вже й може нешкідливому для людського здоров'я відсотку є всюди, себто в цілій Америці, в повітрі та землі й то від давен-давна, але загально в дуже малій кількості й нешкідливій для людського здоров'я. Проте в останньому часі, — як твердить Аґенція охорони довкілля — радон почав появлятися у більших кількостях, а то й у загрозливих для здоров'я людини. Проте густота його в повітрі чи в землі навіть того самого стейту чи околиці не є однакова. Це саме можна сказати про різні стейти. Зокрема згадана аґенція подає, що збільшену густоту радану знайдено у сімох різних стейтах, а в тому в стейті Ню Джерзі, та що там у деяких місцях можна уважати вже за загрозливу здоров'ю. Радон є канцерологічним чинником та причиною розвитку пістряка леґенів і то другим з ряду куріння. Канцерогенна статистика смертности в ЗСА з приводу пістряка леґенів приписує шкідливому впливові радону 10 до 15,000 смертних випадків річно. Вчені канцерологи підкреслюють частинний розвиток пістряка леґенів та особливо більшу смертність з приводу пістряка у людей курців, які живуть в таких околицях чи місцях де співдіє синерґетичний шкідливий вплив канцероґенного ґазу радону.

А тепер, що ж це є радон? Отже радон виступав і виступає у природі здавен-давна у виді радіоактивного ґазу, що походить з розпаду атомів радія, який находиться природно у підземних, гірських покладах, уранових чи інших радіоактивних зложжях. Це є ґаз без смаку й запаху, який постійно розпадається на ще менші, малюсінькі частинки, що причіплюються до частинок диму чи земного пороху та з вітром переносяться з місця на місце, не раз у далекі простори. Подорозі їх вдихають живі сотворіння, а зокрема люди, до своїх леґенів, вони осідають на землі, на рослинах й овочах та всякають у воду. З водою проникають до ґлибинних верств нашої землі та й до пивниць людських житлових домів. Аґенція охорони довкілля дальше інформує, що під сучасну пору радон інфільтрував у меншій або більшій може небезпечній концентрації коло вісім мільйонів мешкальних домів чи пивниць.

Очевидно, що дотепер ще є замало досвіду в оцінці кількости радону, потрібного для виразного шкідливого діяння на здоров'я людини. Проте, як я вже згадував, радон уважається після куріння, як другий хворобовий чинник, який особливо є причиною пістряка леґенів. Асистент головного хірурга ЗСА д-р Вернон Гоук та адміністратор Аґенції охорони довкілля Лі М. Томас дораджують в підозрілих місцях згущення ґазу радону переводити досліди наявности і кількости радону особливо в пивницях чи долішніх мешканнях. До цього служить нескладний апарат з активним вуглем. Такий дослід коштує біля 10-15 долярів. Очевидно, що перед тим треба засягнути інформацій в уряді здоров'я чи Аґенції охорони здоров'я щодо можливости наявности в тій околиці ґазу радону та способу його дослідження. Рівно ж добре одержати фахову раду щодо ущільнення вентиляції та охорони перед інфільтрацією пивниці чи мешкання згаданим вже шкідливим ґазом. Добра вентиляція пивниці чи мешкання є конечна. (Згідно з дотеперішніми інформаціями чотири піко-кюрі на одну літру повітря є вже межовим стовпом від якого починається шкідлива дія. Щоб хоч дрібку пояснити, що означає така міра то подам, що один піко-кюрі є одною трильйоновою частиною радіяції одного кюрі, а одно коротке пересвітлення леґенів (фльороскопія) Рентґеном дає три кюрі радіяції).

На жаль, рідко тут в Америці можна довідатись про „дійсну" дійсність. Часто маємо до діла з недоцінюванням чи переоцінкою проблем у різних, приватних чи урядових статистиках. Треба ще брати до уваги й час виборів президента в ЗСА, в якому не одну статистику нагинається для своїх пропаґандивних потреб. Очевидно ліберально-демократичні кола використовують цю проблему, щоб закинути деяке занедбання республіканського уряду в справах здоров'я. З другої сторони урядові кола мабуть, також „перестарались" в цій проблемі, щоб дати доказ уважливої роботи урядових аґенцій в справі охорони здоров'я.

А все ж таки треба ствердити, що загроза зі сторони ґазового радону для здоров'я людини існує. Ця проблема вимагає докладної інформації широких сфер американської людности

(Закінчення на стор. 4)

Іван Лесько

ЧИЯ ІСТОРІЯ — ЧИЙ ЮВІЛЕЙ?

I.

У своєму поході на опанування світу й переміни його на свій лад Москва вспіла вже підкорити собі чимало вільних народів. Деякі з них находяться у процесі повільної смерти — денаціоналізації, у совєтському уряді — готові пляни й відповідні гасла на поглинення інших.

Об'єктом русифікації є від століть Україна. (Докладніше про цей процес у книжці І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?"). Москва присвоїла собі історичне ім'я Руси-України, намагається вбити історичну пам'ять українського народу, знецінює і нищить українську культуру, витискає силоміць українську мову з урядового й щоденного вжитку тощо.

До найновіших витівок у цих здогадах належить присвоєння Москвою факту охрищення Руси-України князем Володимиром Великим у 988 році та звеличання цієї події як ювілею в російській історії. Робиться це всупереч історичним, етнографічним і культурно-релігійним фактам про наявну непричетність московського народу і його держави до хрищення, що мало місце у столиці Київської Руси.

Як відомо, Московська держава стала формуватися на протязі XII-XIII століть (в 1147 році кн. Юрій Долгорукий збудував м. Москву) на території на захід від Уралу для населення, що було етнічно, расово і культурно зовсім різне від населення тодішньої Київської Руси. Московська держава не була продовженням Київської Руси, як спекулюють російські історики. Ця остання перейшла в Галицько-Волинську Державу XIII-го сторіччя, потім опинилася в Польсько-Литовській федерації XIУ—XУІ сторіччя і знову усамостійнилася в періоді Козаччини.

Етногенеза і характер росіян

Російський народ постав із змішання слов'янських і фінських племен з пізнішою домішкою татарсько-монгольського елементу. Слов'янські племена сіверян, радимичів, вятичів, кривичів, дреговичів, половчан і інших, що в УІ—УІІІ століттях стали поселюватися на просторах на захід від Уралу, застали там згадані фінські племена, стали споріднюватися і зближуватися з ними шляхом подруж і еуспільних взаємин; накинули їм, як культурно слабшим, свою мову, звичаї і згодом віру. Проте расово-генетичні первні фінів взяли верх. Ще й сьогодні типові москалі визначаються середнім ростом (українцям притаманний високий ріст), рудавим (рижим) волоссям, запалим обличчям, часто покрите ластовинням. Татарська домішка принесла такі східньоазійські риси, як низький ріст, чорне волосся, широкі, кирпатоносі обличчя, вузькі, скісні очі. („Да, скити — ми, да, азіяти — ми // С раскосими и жадними очами!" — вигукує російський поет А. Блок в поемі „Двінадцять").

Паралельно до фізичних, витворилися у росіян теж окремі психічні риси поруч первісних слов'янських.

Рішальний вплив на формування російського національного характеру мала, мабуть, їхня приналежність до номадського, кочового економічно - культурного кола у відрізненні від хліборобського кола українців. Головні засоби прожитку кочовиків — це випас худоби і грабіжництво. „Жити з матеріяльної праці, а не з війни і поширювання своєї віри, кочові чи полукочові охлократи по своїй природі не здатні", — каже В. Липинський.

Отарне, мандрівне, войовниче життя виробило в них волелюбність, звинність і організованість у дії, абсолютну форму влади і колективізм у суспільному житті — відсутність приватної власности. Все є власністю правителя-автократа, якому підлягає безоблична і невільничо-покірлива маса. Тут не має місця на індивідуальне життя, людина є тільки бездушним ґвинтиком у машині держави-молоха. (Один з героїв повісти Ф. Достоєвського „Одержимі" висловлює це так: „Геть з культурою!„ Жадоба культури — це аристократична жага. Ми зведемо всіх до 'спільного знаменника'. Повна рівність. Абсолютне підкорення, повна втрата індивідуальности...") З другого ж боку — відсутність приватної власности і навіть нехіть до неї є джерелом внутрішньої свободи кочовиків, пристрасного владолюбства і накидування своєї волі іншим.

Натомість українська культура і суспільно-державний лад формувалися під впливом старинної Греції, де в осередку уваги стояла людина як повноцінний складник суспільства. Як хлібороби, українці силою обставин були прив'язані до приватної власности, що давала їм почуття незалежности і безпеки. Звідси в українців перевага індивідуалізму, демократизму і видатна роля жінки, але теж пасивність, байдужість до політично-державних справ.

Проте, змішання слов'янських, фінських і монгольських елементів не створило у росіян якоїсь своєрідної психічної синтези, але залишило існування різних рис незалежно поруч себе. Ці риси виявляють себе по різному — відповідно до обставин і зовнішніх подразнень. Тому російську вдачу окреслюють часто як характер крайностей і протилежностей, без почуття міри й рівноваги. (Тому: жорстокість і сантименталізм, гуманність і геноцид, ідеалізм і грубий матеріялізм, Москва — „Третій Рим" і столиця атеїзму тощо). Але переважає в них здоровий розсудок, тверезість думки і почуття реалізму тоді, коли в українців переважають почування і емоційність, „мислення серцем."

Закінчення буде.

Микола Щербак

„ІКОНОСТАС УКРАЇНИ"

II.

Барвисте свято праці! Єднання богів, людей, природи! І янгол каже:

Розмотало цей вузол життя
І, прийнявши премудрість віків,
Доконало найкраще злиття.
Із язичних прадавніх зразків
Залишився пахучий розмай
Для годин, місяців і років,
Щоб земля подобала на рай!

В містерії „Іконостас України" — в її першій частині — Віра Вовк розкриває широке багатство українського фолкльору — витворів народної уяви. Розкішні поетичні картини зображують, як прадавні язичні звичаї наших предків своїм пахучим розмаєм зливаються з буттям і життям народу у Світлій вірі Христовій.

II

Друга частина містерії „Іконостас України" іде під назвою „Леґенда та історія". Поетеса змальовує Правобережжя Києва. Голос Янгола нагадує спом'янути святих, що шукали незнаних доріг і несли Боже слово — прозріння людей. Зринає постать святого Андрія, що перебував серед широкого люду — селян і риболовів — із свічником Христової науки. Весною великий подвижник пливе Дніпром-рікою аж поки в його очах не замерехтіли срібно-сірі гори. Там Христовий апостол сходить на берег і, вибравшись на гори, мовить світлосяйне слово:

На цих верхах і нивах килимових
Поселиться навіки Боже Слово:
Тут стане Київ золотоголовий,
Бо ста соборів величаве гроно
Над ним засяє, як свята корона.

У сутінковий вечірній час на горі біліє Кирилівська Церква. Сліпа жінка питає дівчинку-поводиря, що вона бачить у небеснім полі? Звідкіля дзвони несуть благовістя? Дівчинка бачить в небеснім полі дві зірки, а дзвони чує з Кирилівської Церкви.

— О, ті дві зірки, — каже сліпа, — то два світила: Кирило і Методій. Вони Євангелію повістили, і люди слухають їх у рідній мові — „у слов'янськім говорі сопілковім".

Мерехтливим видивом променіє Десятинна Церква. Святі Володимир і Ольга.

— Ти вибрав нас прегрішних, Вічний Боже, — чути голос Володимира.

— Ти вибрав нас своїми маяками, — каже Ольга.

Вічний Бог вибрав їх збудити народ, нести благовістя, і Русь-Україна одягається в християнські шати — приймає християнство!

Тепер, каже Володимир:

Дніпро хрищені понесе скрижалі,
Розплющаться зіниці України
На ті скарби, що потонули в тіні,
Яких ми, може, справді не пізнали:
Скарби душі, що як душа — нетлінні.

Між небом і народом відбувається вікопомний діялог:

Голос: Чи відрікаєшся, Русе-Україно, диявола і всіх його діл?

Народ: Відрікаюся.

Голос: Чи віруєш у єдиного Бога в пресвятій Тройці?

Народ: Вірую.

Голос: Нині хрищається раба Божа Україна в ім'я Отця і Сина і Святого Духа.

Народ: Амінь!"

Дзвонять дзвони. Підноситься сонце з хрестом.

В „Іконостасі України" світить відсвіт нашої історії. Київська Лавра. Літописець Нестор виводить букви гусячим пером — заглиблений у свій Патерикон. Князь Мономах пише посланіє нащадкам: нехай серця милосердям процвітають, нехай мужність і честь будуть найвищими цнотами, нехай сонце не застає нікого в постелі!

І раптом вибліскує фреска родини Ярослава з київської Софії. Князівна Анна. Ще так недавно вона з дівчатами плела вінок із чебрецю і зілля і на Івана Купала пускала в Дніпро. Вінок Анни Ярославни запливає далеко-далеко — київська князівна стає королевою Франції, бере з собою, як віно, Боже письмо — Біблію русичів, на яку складають урочисту присягу французькі вінценосці.

Черпаючи з української історії і культури, Віра Вовк показує в „Іконостасі України" образ нашого минулого. От ми зайшли в гетьманську добу. Вирізьблюється постать гетьмана України Івана Мазепи — образ того, хто ніс в руці гетьманську булаву, будував храми-церкви, возносив дар для Господнього гробу в Єрусалимі — Плащаницю України!..

„З народньої гущі виростає поет, байкар, лютняр, —

Той, кого світ даремно ловить,
У свиті — маг і володар,
Серед підпеньків безголових
Мислитель наш, Сковорода.

Закінчення буде.

20,000 українців взяли...

(Продовження зі стор. 1)

нал і Патріярх М. Любачівський з благанням, щоб „Бог закінчив нашу Голгофту".

При цій молитві численно зібрана публіка, а зокрема старшого віку як і при попередніх частинах цієї маніфестаційної програми була доволі голосна, провадила товариські розмови і зовсім не давала доброго прикладу зорганізуваним рядам молоді, від яких їхні провідники вимагали відповідної до того дня поведінки.

Спільним відспіванням „О, прекрасна Америко!" закінчилася ця перша частина програми в суботу, 8-го жовтня.

Серед зібраних були представники американської преси, які отримали течки з відповідним інформаційним матеріялом і текстами деяких промов, листа президента Р. Реґена та лист зібраних до М. Ґорбачова.

Маніфестаційний похід

О год. 1:30 по полудні, довгі колони українців вирушили із площі біля пам'ятника Вашінгтона до совєтської амбасади. Згідно із дорученнями Евгена Іванцева, який був відповідальним за похід, спершу несли хрест та ікони, відтак американський і український прапори а далі маршували молодечі організації СУМ, ОДУМ і Пласт зі своїми прапорами під звуки оркестри „Батурин", ветерани українських військ, організації і представники поодиноких міст ЗСА. Всі вони ішли з численними транспарантами з написом „Звільність наші Церкви в Україні" та з написами своїх організацій чи місцевостей.

Похід у взірцевому спокої та порядку пройшов вулицями аж до совєтської амбасади, біля якої тим разом дозволено усім перейти. Там із листом до президента СССР М. Ґорбачова увійшли д-р Ю. Солтис, парох Церкви Пресвятої Родини у Вашінгтоні о. Йосиф Десинюк, ЧНІ, парох церкви св. Андрія у Вашінгтоні о. Григорій Підгорець і парох церкви Пресвятої Тройці о. Тарас Лончина, вручили його першому секретареві амбасади Ігореві Храпанові та відбули з ним коротку розмову.

Поліція та прохожі придивлялися похородові, що простягався на 18 бльоків.

Маршуючі колони біля амбасади фотографували численні американські фотографи і фільмували для талевізійних станцій, які показували цей похід відтак у вечірних новинках на станціях Сі-Бі-Ес і Ен-Бі-Сі. Зокрема зацікавлення фотографів викликували довгі колони молодечих організацій, понад 500 пластунів, така сама скількість членів СУМ і біля 200 членів ОДУМ. Багато з маршуючих було у вишиваних сорочках, притягала око барвиста група гуцулів з Філядельфії, численні пластунки у своїх киптарях, які маршували співаючи, і багатющі прапори, що лопотіли на вітрі. Зворушливим було бачити серед походу зовсім старших громадян, що не побоялися довгого півторигодинного маршу вулицями міста, а рівночасно брала досада, коли дивилися на так само численних українців, членів організацій чи таки громадян Вашінгтону і приїжджих, що стояли на хідниках вулиць і приглядалися своїм землякам, які зорганізовано ішли у поході.

Після півтори години перші лави маршуючих повернулися на місце ранньої збірки на площі біля обеліска, коли останні щойно розпочинали похід.

Машерують члени ОДУМ.

Маніфестанти збираються на площі перед обеліском Вашінгтона.

Спілка Української Молоді перед початком походу.

До зібраних українців промовляє Е. Дервінскі, заступник державного секретаря і представник президента Р. Реґена.

Знов почесні гості засіли на трибуні і тим разом тут були представлені Катя Чумаченко, заступник директора бюра Білого Дому для етнічних зв'язків, д-р Михайло Снігурович, заступник голови УККА, д-р Іван Флис, голова УАКРади, Микола Руденко, голова закордонного Представництва УГГ.

А. Шевченко першим попросив до слова президента СКВУ Петра Саварина, який передав привіт від СКВУ і висловив бажання, щоб Бог поблагословив усіх українців в Україні і в розсіянні на друге тисячоліття. Секретар члена Конґресу з Мериленду Констанс Мореллі перечитив привіт від неї, який вона мала виголосити особисто, а відтак довше слово сказав до присутніх Петро Рубан, мистець, довголітній в'язень совєтських тюрем і таборів, що від червня перебуває на вільній американській землі. Він підкреслив, що Росія святкує це 1000-річчя Християнства в Україні, викрививши і перекрутивши історію, але є люди, зокрема члени Української Гельсінкської Спілки, що боряться за свободу релігії і відновлення церков. Останнім слово забрав голова Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи Микола Руденко, теж недавній ще в'язень совєтського режиму. Короткими, але палкими словами він пригадав, що є репрезентантом УГС, члени якої гинули або гинуть за кольчастими дротами, за те, що були вірними своїй батьківщині та Богові. „І саме з Богом і любов'ю до України ми розпочинаємо нове 1000-річчя". Словами „З нами Бог" закінчив М. Руденко своє звернення до присутніх, які спонтанно відспівали „Боже Великий".

Було пізне пополудне, як велика громада розходилася до автобусів, що у числі 30 чекали на своїх подорожніх, враз із численними приватними автами, які привезли учасників святкувань із далеких і близьких закутків ЗСА і Канади.

Учасники вимінювалися враженнями, зустрічали давно небачених знайомих, а то й родину, і ніяк не поспішали з місця маніфестації, хоча до вечірнього концерту залишилося доволі мало часу. Цікаво було слухати розмов та вражень, особливо у тих учасників, що були вперше на такій маніфестрації, як наприклад численні вже тепер приїжджі з Польщі та України. Для них усіх це було велике пережиття, хоча вони завважували меншу спонтанність у присутніх, як вони сподівалися.

Вечером у суботу, 8-го жовтня, коли старші учасники були на великому концерті у Конститушен Голл, молодь мала зорганізовану вечірку при двох оркестрах з опікою своїх виховників. Вечірку і взагалі участь молоді у святкуваннях організував пл.сен. Андрій Бігун враз із численними помічниками з молодечих організацій.

Пласт під час походу.

КОНЦЕРТ КЛЯСИЧНОЇ МУЗИКИ

Ще не вспіли відпочити учасники святкувань після походу і маніфестації, як прийшлось після швидкої перекуски йти на концерт української клясичної музики в Констітушен Голл в год. 8-ій вечора. Тому, що половина учасників прийшли в год. 8-ій, а то й дещо пізніше, концерт почався пів години пізніше.

Але не розчарувався ніхто тим спізненням, коли після короткого слова-відкриття д-ра Ю. Солтиса, прозвучали перші акорди музики і співу в національних гимнах Америки і України.

Дві могутні кантати Миколи Лисенка до слів Тараса Шевченка, „Радуйся, ниво неполита" і „Б'ють пороги" склались на першу частину програми цього ювілейного концерту. Виконали їх: Український Національний Хор (біля 280 співаків з хорів „Прометей" і „Діброва", Торонто, „Прометей" і Митрополичий хор Філядельфія), Вашінгтонська симфонічна оркестра в складі 80 осіб, і солісти Оленка Геймур, Маруся Домбчевська, Богдан Чаплинський і Степан Шкафаровський. Цілим ансамблем в першій частині диригував Михайло Длябога, який вложив львину части-

(Закінчення на стор. 4)

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

запрошує Членів та Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ

з циклю УКРАЇНА СЬОГОДНІ на тему:

ПРОЦЕСИ НА СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ І РОЛЯ ДІЯСПОРИ

яку виголосить

Роман Шпорлюк

професор Мишиґенського Університету

що відбудеться

в суботу, **22-го жовтня 1988 р. о год. 5-ій по пол.**

в домі НТШ в Ню Йорку

при 63 Четвертій авеню, між 9 і 10 вулицями

Український Краєвий Центр: Історично Інформаційна Мережа АНЧЕЙН

43 Мидленд Плейс, Нюарк, Н. Дж. 07106

АНЧЕЙН улаштовує

ГРОМАДСЬКІ ВІЧА

темою яких є

СУД І ВІДКЛИК ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА в ІЗРАЇЛІ

- Прийдіть на віче, яке відбудеться у вашій околиці
- Прийдіть і довідайтеся про найновіші події в справі І. Дем'янюка.
- Прийдіть з моральною підтримкою та з фінансовою допомогою для продовження оборони Івана Дем'янюка.

ПРОМОВЦІ НА ВІЧАХ:

Д-р Б. ВИТВИЦЬКИЙ — адвокат і публіцист
І. ДЕМ'ЯНЮК, мол. — син Івана Дем'янюка
В. ЛІТИНСЬКИЙ — голова відділу АОЛПУ в Олбані-Трой
Адв. А. ЛОЗИНСЬКИЙ — адвокат
Е. НИЖНИК — зять І. Дем'янюка; през. Оборонного Фонду
Б. ОЛЬШАНІВСЬКА — голова АНЧЕЙН
Й. ОНУЖЕК — постійний обсерватор на суді І. Дем'янюка
Адв. Т. РОМАНКІВ — адвокат
Адв. П. ЧУМАК — оборонець І. Дем'янюка

ДАТИ І МІСЦЕВОСТІ:

ЙОНКЕРС — П'ятниця, 14 жовтня 1988, 8:00 веч.
Заля СУМА, 301 Палісейд Авеню

ВИПАНІ — Субота, 15 жовтня 1988, 6:00 веч.
Заля церкви св. Івана Хрестителя, 10 Равт і Джеферсон Ровд

НЮ ЙОРК — Неділя, 16 жовтня 1988, 2:00 по пол.
Заля церкви св. Юра, 7 вул.

ВОТЕРВЛІТ — П'ятниця, 21 жовтня 1988, 7:00 веч.
Заля Українського Клюбу, 402 25 вул.

ЮТИКА — Субота, 22 жовтня 1988, 6:00 веч.
Заля Української Католицької Церкви, 6 Катедж Стріт

ОБУРН — Неділя, 23 жовтня 1988, 12:00 полудня
Заля Українського Народного Клюбу, 113 Катедж Стріт

СИРАКЮЗИ — Неділя, 23 жовтня 1988, 5:00 веч.
Заля Українського Народного Дому, 1317 Вест Фаєт Ст

РОЧЕСТЕР — П'ятниця, 28 жовтня 1988, 7:00 веч.
Заля св. Покрови, 3176 Сейнт Пол Бульвард

БАФФАЛО — Субота, 29 жовтня 1988, 6:30 веч.
Заля Пресвятої Тройці, 200 Комо Парк Бульвард

Якщо шановні жертводавці не зможуть бути на зустрічах, то пожертви просимо посилати на адресу:

JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192

СИМФОНІЧНА ОРКЕСТРА
Гантер Коледжу
Клейтон Вестерман, дириґент

ГОСТИННИЙ ВИСТУП

ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК,

КОНЦЕРТОВОЇ ПІЯНІСТКИ

Концерт у пошану
інсталяції нового президента Коледжу

д-ра Павла Ле Клерка

Середа, **19-го жовтня 1988 р. о год. 8-ій веч.**

Заля: HUNTER COLLEGE ASSEMBLY HALL
69th Street betw. Lexington & Park Aves
Вступ: $6.00. Для студентів і сеньйорів — $3.00.

ВІДЗНАЧАТЬ 75-ЛІТТЯ

Запорозька Січ Відділ ч. 367 УНС в Рочестері, Н. Й.

СВЯТКУЄ СВІЙ

75-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

22-го жовтня 1988 р. в залі св. Йосафата
95 Стантон Лейн

Цю подію відзначимо

БЕНКЕТОМ

Початок святкувань о год. **6-ій веч., коктейлом і промовою головного предсідника**

д-ра Івана Флиса

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ НА ВІЧНУ ВАТРУ
мого Невіджалуваного МУЖА

бл. п.

Ярослава Дмитра Рубля
(Руди Роб)

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 22-го жовтня 1988 р. в церкві Непорочного Зачаття, 48-26 171-ша вул., Фреш Медовс, Лонґ Айленд, Н. Й.;
св. Варвари у Відні і в Польщі.

Прошу про молитви за спокій душі Ярка-Робуся.

Дружина — ЯРОСЛАВА ПЕТРОНЕЛЯ з Родино

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що у вівторок, 11-го жовтня 1988 року відійшов у Вічність на 77-му році життя

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

Василь Мінтянський

ПАНАХИДА — четвер, 13-го жовтня 1988 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Muzyka, 2157 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — п'ятниця, 14-го жовтня, о год. 9:30 ранку в цьому ж заведенні, а опісля до української православної катедри св. Володимира, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар St. Andrew, Bloomingdale, Ill.

Горем прибиті:
дружина — СТЕФАНІЯ
сини —
ІВАН з дружиною ГАЛИНОЮ
ЛЮБОМИР
донька — МАРІЯ з чоловіком БОРИСОМ ГІТАЛЕНКОМ
внуки — ІРЕНА, ПАВЛО, НАТАЛКА

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що в середу, 12-го жовтня 1988 р., несподівано з волі Всевишнього відійшла у Вічність наша Найдорожча і Невіджалувана
МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ТЕТЯНА з ГІРНЯКІВ БОГАЧЕВСЬКА

ПАНАХИДА у п'ятницю, 14-го жовтня, год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 15-го жовтня о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
сини — ЮРІЙ і ОЛЕГ з дружинами Ромою і МИРОСЛАВОЮ і дітьми АННОЮ, АНДРІЄМ, БОРИСОМ і НАДІЄЮ
донька — ОЛЕНКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ БАЧИНСЬКИМ і дітьми МАЄЮ і НІНОЮ
та ближча і дальша Родина

20,000 українців...

(Закінчення зі стор. 3)

...праці в підготову концер..., окрема хорів, курсуючи постійно поміж Філядельфією і Торонто. Тому й звучав цей репрезентативний хор, який був „хребтом" кантат, могутньо.

На 45-хвилинну другу частину програми склались вибрані сцени — разом шість — з опери „Ярослав Мудрий" Георгія Майбороди. В цій частині ансамблем дириґував Павло Длябога, молодший брат Михайла, який постійно проживає у Швайцарії і вчить музику та дириґує оркестрою в Люцерні.

Сольові партії в цих уривках з опери, що її почулось вперше на Північно-американському континенті, виконали Рената Бабак, Б. Чаплинський і С. Шкафаровський, який у головній ролі князя Ярослава Мудрого звучав бездоганно (день раніше його дружина обдарувала його донечкою).

Майже вщерть забита заля — біля 3,000 осіб — гучними і довготривалими оплесками нагородила всіх виконавців, як теж ЮріяПовстенка, мистецького керівника всіх трьох концертів у Вашінгтоні.

Молебень

У неділю вполудне, 9-го жовтня, біля пам'ятника Тараса Шевченка зібралось, згідно з обрахунком поліції біля 2,500 осіб, щоб взяти участь у соборному Молебні. У ранніх годинах того дня Богослужби відправлялись в усіх українських церквах столиці і околиць, на яких були теж учасники святкувань, Владики і позамісцеве священство.

Молебень відправили Патріярх М. Любачівський Владики Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ, Василь Лостен, Роберт Москаль, Михайло Кучмяк, ЧНІ і Всеволод. Співслужили теж українські католицькі і православні священики.

Спізнився на Молебень Владика Мстислав з Архиєпископом Константином і не хотіли переривати відправи, не зважаючи на прохання католицьких Владик приступити до престолу.

Владика Мстислав після Молебня відчитав молитву, в якій просив Господа бути милосердним до українського народу. „З'єднай нас усіх з єдину, велику Христову сім'ю, щоб усі люди, як брати, хвалили величне ім'я Твоє", — закликав зворушеним голосом цей найстарший віком український Владика.

Під час Молебня співав хор церкви Пресвятої Родини під диригуванням Миколи Кормелюка.

Після Євангелія проповідь виголосив Владика Любачівський, подаючи дещо з історії християнства в Україні і його поширення з Києва на цілу Східню Европу. Але наголошуючи в кількох моментах виключно католицький аспект раннього християнства в Україні, Владика Любачівський викликав негодування серед присутніх.

Молебень закінчено відспіванням релігійного гимну „Боже Великий".

Концерти в п'ятницю і неділю

Концертова частина програми святкувань 1000-річчя у Вашінгтоні розпочалася виступом в Констітушен Голл українського танцювального ансамблю „Украна" з Чикаго і вокального ансамблю з Вашінгтону „Намисто".

Танцювальна група під керівництвом Євгена Літвінова відтворила у мистецькій формі „Лист до султана", весілля, вечорниці і свято Івана Купала. В другій частині програми, яка переділювала танцювальні виступи, ансамбль „Намисто" під мистецьким керівництвом Петра Круля, відспівав сім пісень народного і легкого жанру. З уваги на те, що більшість учасників вашінгтонських святкувань приїхала щойно в суботу у ранніх годинах, публіка не виповнила великої концертової залі. Перед початком того виступу слово до зібраних виголосив д-р Ю. Солтис.

Прегарним і радісним завершенням триденних імпрез був пополудневий концерт в неділю у виконанні Капелі Бандуристів під орудою Володимира Колесника. Концерт відкрив як і попередніми днями словом до присутніх д-р Ю. Солтис.

Численно зібрана публіка майже вщерть виповнила простору залю на 3,000 місць і ентузіястично прийняла виступи хористів при супроводі бандур, так що виконавці були змушені давати ще і надцатки до програми, бо слухачі не хотіли опустити своїх місць.

Зокрема захоплення викликала дума про „Байду" із солістами Й. Цісаруком і В. Шевелем.

Під враженням цього гарного останнього акорду, роз'їжджалися члени українських громад по своїх місцях поселення, щоб ще там аналізувати пережите і заслухане.

Вашінгтонська преса, радіо і телевізія подали вістки про святкування українців. Теж були рецензії про концерти.

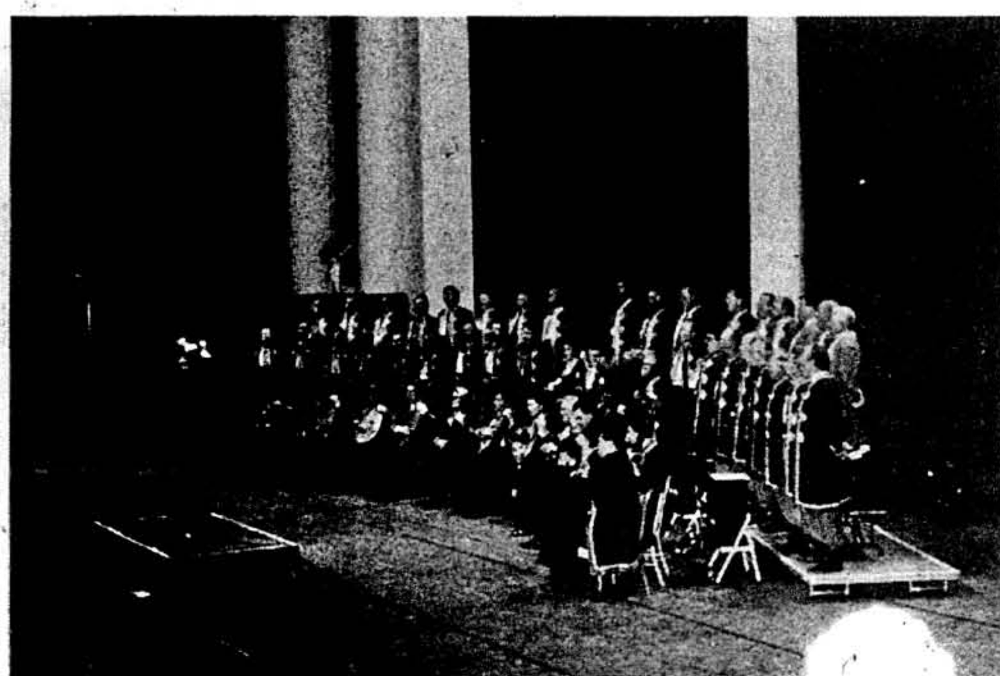
Присутній на маніфестації предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис в розмові з Владиками М. Любачівським і С. Суликом.

Владики під час Молебню в неділю, 9-го жовтня, (зліва): Владики Василь Лостен, Всеволод, М. Кучмяк, Мирослав Любачівський, С. Сулик, І. Лотоцький, Р. Москаль і монс. П. Пащак.

Закінчення концерту у суботу, 8-го жовтня, стоять (зліва): концертмайстер Д. Брустер, диригенти Павло і Михайло Длябоги, солісти О. Геймур, Б. Чаплинський, С. Шкафаровський і Р. Бабак.

Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка під диригентурою В. Колесника.

Хор і частина оркестри в часі концерту у суботу, 8-го жовтня.

Співає „Намисто".

Українська танцювальна група „Україна" у танку „Верховинці".

Радон...

(Закінчення зі стор. 2)

про небезпеку для здоров'я та засоби охорони перед канцероґенним радоном, який постійно зростає у своїй кількості та небезпеці. Проте, щоб не залякувати людности цією радіяційною небезпекою, добре є навести твердження д-ра А. В. Неро, наукового дослідника з Державної лябораторії в Беркелі інституті у Каліфорнії, який сказав: „Смертність від впливу радону не є більша від смертности з приводу випадку людини на вулиці".

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вже вийшла з друку і можна набути в українських книгарнях книжка-альбом

„УКРАЇНА Й УКРАЇНЦІ"

Книжка-альбом присвячений Тисячоліттю Хрищення Руси-України, великого формату, люксусово оформлений, містить в собі понад 300 кольорових фотографій з України й українських поселень у вільному світі; тексти англійською мовою.

- В альбомі славнозвісні культурно-історичні пам'ятки України: Софійський Собор, Києво-Печерська і Почаївська лаври, собори і церкви, фортеці і могили, віковомні місця і пам'ятки з минулого України, пам'ятники визначним особистостям українського народу.
- Народне мистецтво-бандура, вишивка, різьба, кераміка, писанка.
- З життя української еміґрації, матеріяльно-духові надбання, культурно-релігійні інституції та громадські установи.
- Книжка-альбом розповідає про Україну про українців в цілому світі, та про змагання українського народу за волю і незалежність.

Подаруйте цю книжку своїм дітям, внукам, та приятелям серед яких живете, щоб знали правду про нас.

До книжки співпрацювали понад 30 авторів, та понад 50 осіб дали ілюстрації до книжки. Досі ми не мали щось подібного, та кращого, що можна подарувати чужинцям.

Книжка коштує в Америці 40.00 дол., в Канаді 45.00 дол. плюс пересилка. Книжку можна набути в усіх українських книгарнях, або в видавництві „Фортуна".

Mr. P. Kardash 74 Snell Gr. Oak Park, Vic. 3046, Australia.

ВОЛОДИМИР БАРАҐУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.
Мистецьке оформлення Зеновія Онишкевича
220 стор., ціна $12.00, порто $1.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
Замовляти
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОВНЯНІ ХУСТКИ, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

HELP WANTED

ПОШУКУЮ СТАРШУ
ЖІНКУ-ГОСПОДИНЮ
до опіки над старшим чоловіком, в тихій, чистій околиці і близько церкви. Прошу голоситись на адресу:
WASYL SOROCHAK
3 Fairview Avenue Ext.
Terryville, Conn. 06786

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до опіки над одною дитиною і до легкої домашньої праці в Сомерсет, Н. Дж., помешкання і харчі на місці. Телеф.: (201) 873-1861 по 6-ій год. веч.

REAL ESTATE

В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ на ФЛЬОРИДІ
НА ПРОДАЖ
1-родинні хати від $49,900.00
2-родинні від 99,000.00
Площі під будову хат від $15,000.00.
Степан Ковальчук, реалтор
SUNNYLAND REALTY
301 Hickory Court, Apopka, Fla. 32712
(407) 886-5935

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Управа Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника та мавзолею полагоджує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням
Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (718) 459-0111

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЇ
З НАГОДИ ТИСЯЧОЛІТТЯ В УКРАЇНІ
В дні 12-го вересня 1988 р. до Совєтського Союзу доставлено в цілості 32,000 біблій.
Вперше в 70-літній історії Совєтського Союзу, уряд СССР дозволив на імпорт 100,000 Біблій українською мовою.
Асоціяція Біблії Української Родини закликає Вас скласти пожертву $25.00 або більше, в межах можливості, щоб дати нагоду Об'єднаній Біблійній Асоціяції Західньої Німеччини видрукувати і доставити Українську Біблію в Україну.
Ми повинні об'єднано відгукнутися на цю Богом дану нагоду.
З подякою та Божим Благословенням.
Подорожуючи на Україну — щоб одержати українські біблії, пишіть до:
UKRAINIAN FAMILY BIBLE ASSOCIATION
P.O. Box 3723, Palm Dessert, CA 92261-3723
(619) 345-4913

ПОВІДОМЛЯЄМО УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ, ЩО
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ ПЕТРА ЯРЕМИ
129 E. 7th St., New York, N.Y. 10009
перебудовує і побільшує свої приміщення,
щоб краще служити громаді.
Під час перебудови ми ВІДКРИТІ 24 години на добу — так як звичайно.
Протягом того часу ми віддаємо до вжитку каплицю на одну ніч в 129 E. 7th St. на відвідини даром.
СЕРДЕЧНО ДЯКУЄМО ЗА ВИРОЗУМІННЯ.
Тел.: (212) 674-2568 до вжитку 24 години
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
РОБЕРТ
Родина ДМИТРИК